

Datum van inontvangstneming : 20/12/2023

Zaak C-683/23

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

14 november 2023

Verwijzende rechter:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

10 oktober 2023

Verzoekende partij:

■■■■■

Verwerende partij:

■■■■■

Voorwerp van het hoofdeding

Procedure voor het in onderling overleg overeenkomen van de voogdij over een kind – Gedeeld ouderlijk gezag – Vordering tot gedwongen tenuitvoerlegging – Bescherming van natuurlijke personen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens – Rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een procedure – Doorgifte die niet berust op toestemming van de betrokkene of op een Unierechtelijke bepaling of een lidstaatrechtelijke bepaling

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Verzoek om een prejudiciële beslissing tot uitlegging – Artikel 267 VWEU – Verenigbaarheid van een nationale praktijk met verordening (EU) 2016/679 – Doorgifte van persoonsgegevens die niet berust op toestemming van de betrokkene of op een Unierechtelijke bepaling of een lidstaatrechtelijke bepaling – Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie – Artikel 16, lid 1 – Bescherming van persoonsgegevens – Handvest van de grondrechten van de

Europese Unie – Artikelen 7, 8, 24, 47 en 52 – Verdrag van Istanbul – Artikel 48, lid 1 – Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens – Artikel 8

Prejudiciële vragen

1. Levert de omstandigheid dat de rechter zonder wettelijke of bestuursrechtelijke grond de persoonsgegevens van de partijen en van kinderen en adolescenten doorgeeft aan de ouderschapscoördinator en toegang verleent tot de op die personen betrekking hebbende persoonsgegevens die zijn verwerkt in bestanden van derden (waaronder ook gezondheidsgegevens), schending op van artikel 6, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016?
2. Indien de rechter de persoonsgegevens van de partijen en van kinderen en adolescenten mag doorgeven, levert de doorgifte van die gegevens door de rechter aan de ouderschapscoördinator dan schending op van artikel 16 VWEU en de artikelen 7 (eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven), 8 (bescherming van persoonsgegevens) en 52 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?
3. Verdraagt de doorgifte van gegevens aan de ouderschapscoördinator zonder eerst het kind daarover te horen en zonder de belangen van het kind te beoordelen, zich met artikel 6, lid 4, van verordening 2016/679, gelezen in samenhang met artikel 24 van het Handvest?
4. Is de omstandigheid dat gegevens van het kind worden doorgegeven aan de ouderschapscoördinator opdat deze besluiten over de uitoefening van het ouderlijk gezag en/of de voogdij en/of de omgangsregeling kan nemen wanneer er sprake is van een geweldssituatie, in strijd met artikel 48, lid 1, van het Verdrag van Istanbul, dat het gebruik van verplichte alternatieve geschillenbeslechting verbiedt, gelezen in samenhang met de artikelen 7 en 24 van het Handvest?
5. Is er, in het geval dat de rechter de persoonsgegevens van de partijen mag doorgeven en de partijen als gevolg van die doorgifte verplicht zijn – ook al hebben zij recht op kosteloze rechtsbijstand – om het honorarium van de ouderschapscoördinator te betalen omdat dit door de rechter zo is opgelegd, dan sprake van schending van artikel 47 van het Handvest (recht op een doeltreffende voorziening in rechte)?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 6, lid 4, van verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 (hierna: „verordening 2016/679”)

■■■■■

De artikelen 7, 8, 24, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”)

Artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens

Artikel 48, lid 1, van het Verdrag van Istanbul

Algemene opmerking nr. 14 van het Comité voor de rechten van het kind van de Verenigde Naties van 2013

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Artikel 8 van Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (organieke wet 3/2018 van 5 december 2018 betreffende de bescherming van persoonsgegevens en de waarborging van digitale rechten (hierna: „LO 3/2018”)

Artikel 236 quinquies van Ley Orgánica del Poder Judicial (wet betreffende de rechterlijke macht)

Korte beschrijving van de feiten en van het hoofdgeding

- 1 Verzoekster, ■■■■■ en verweerder, ■■■■■ hadden een relatie die duurde van medio 2017 tot eind november 2019. In 2017 kregen ze een dochter genaamd ■■■■■
- 2 Na hun breuk heeft de Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (rechter in eerste aanleg Barcelona, Spanje) op 16 juni 2020 besloten het ouderlijk gezag over het kind toe te wijzen aan beide ouders, op gedeelde basis, en de voogdij aan ■■■■■
- 3 Op 28 juni 2020 heeft de Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp (onderzoeksrechter nr. 1 Tremp, Spanje), in het kader van een strafrechtelijk onderzoek naar een poging tot doodslag op ■■■■■ de regeling inzake de voogdij over het kind gewijzigd door de voogdij toe te wijzen aan ■■■■■ en aan ■■■■■ een verbod opgelegd om ■■■■■ en hun gezamenlijke dochter te benaderen en met hen te communiceren.
- 4 Op 30 april 2021 heeft de Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona vonnis gewezen waarbij de in onderling overleg tussen ■■■■■ en ■■■■■ overeengekomen regeling inzake de voogdij over ■■■■■ is bekrachtigd en het door de Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp opgelegde toenaderingsverbod is gehandhaafd.
- 5 Op 20 maart 2023 heeft ■■■■■ bij de Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona een vordering tot gedwongen tenuitvoerlegging van het vonnis van 30 april 2021 tegen ■■■■■ ingesteld, omdat ■■■■■ volgens haar de voorwaarden van

dat vonnis niet naleefde. ██████ heeft een incidentele verzetprocedure tegen de door ██████ ingestelde vordering tot gedwongen tenuitvoerlegging aanhangig gemaakt, waartegen ██████ zich verzet. Bovendien heeft ██████ de Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona verzocht om met spoed een ouderschapscoördinator te benoemen teneinde de relatie tussen haar en ██████ in nieuwe banen te leiden.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 6 ██████ verzet zich tegen het door ██████ ingediende verzoek tot benoeming van een ouderschapscoördinator, waarbij hij betoogt dat dat verzoek ongegrond is en, indien het door de rechter zou worden toegewezen, het voeren van verweer voor hem onmogelijk zou maken en zijn grondrecht op een doeltreffende voorziening in rechte zou schenden.
- 7 ██████ voert aan dat er sprake is van een conflict tussen de ouders dat gevolgen heeft voor de relatie van elk van de ouders met het kind. Haar eigen relatie met ██████ is beperkt tot bezoeken op een ontmoetingsplek, zodat zij alleen via ██████ aan wie de voogdij is toegekend, kennis kan nemen van aangelegenheden aangaande haar dochter. ██████ communiceert echter niet met ██████ neemt eenzijdige beslissingen en onthoudt haar van medische en dagelijkse informatie over ██████ ondanks het feit dat zij het ouderlijk gezag delen.
- 8 Het Ministerio Fiscal (openbaar ministerie, Spanje) acht het passend dat de rechter een ouderschapscoördinator benoemt om de betrekkingen tussen de ouders van ██████ te versoepelen. Bovendien acht het Ministerio Fiscal het stellen van de tweede van de prejudiciële vragen niet opportuun.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 9 De figuur van de ouderschapscoördinator is noch in het Catalaanse recht, noch in het gewone Spaanse recht geregeld. Sommige familierechters kiezen ervoor om een ouderschapscoördinator in te schakelen wanneer de uitoefening van het ouderlijk gezag, de voogdij of de omgangsregeling tussen de ouders een bron van conflict is. Soms gelasten rechters de tussenkomst van een ouderschapscoördinator in een context van geweld tussen de ouders of tegen het kind, zonder de partijen of het kind te horen en zonder dat de ouderschapscoördinator kan worden gewraakt of verzet tegen zijn of haar benoeming kan worden aangetekend.
- 10 Na zijn of haar benoeming handelt de ouderschapscoördinator in opdracht van de rechter, maar zonder wettelijke of bestuursrechtelijke rugdekking en zonder dat de instemming van de partijen is vereist of het kind eerst moet worden gehoord. De diensten van de ouderschapscoördinator komen voor rekening van de ouders, ook wanneer aan hen kosteloze rechtsbijstand is toegekend.

-
- 11 Wanneer een beroep op de ouderschapscoördinator wordt gedaan, is het gebruikelijk dat de rechter zijn of haar benoeming gelast nadat hij vonnis heeft gewezen. De rol van ouderschapscoördinator wordt gewoonlijk vervuld door een persoon die een opleiding op het gebied van psychologie, bemiddeling of maatschappelijk werk heeft genoten en die niet behoort tot het personeel van het gerecht. De taak van de ouderschapscoördinator bestaat erin om de situatie van het gezin te leren kennen en invulling te geven aan de tenuitvoerlegging van de bij rechterlijke uitspraak vastgestelde voogdij-, omgangs- of ouderlijke gezagsregeling opdat hij of zij besluiten met betrekking tot het familie- en gezinsleven van het kind kan nemen.
 - 12 Om de uitoefening van zijn of haar taken te vergemakkelijken, heeft de ouderschapscoördinator toegang tot de identificatiegegevens die het gezin in het kader van de familierechtelijke procedure aan het gerecht heeft verstrekt. Ook is de ouderschapscoördinator bevoegd om onder meer medische en schoolgegevens van het kind in te zien en zich te wenden tot instanties, instellingen, artspraktijken, scholen en andere organisaties teneinde toegang tot alle door hem of haar noodzakelijk geachte gegevens van de gezinseenheid en de familie in ruime zin te verkrijgen, met inbegrip van gegevens van vertrouwelijke aard, zoals medische informatie.
 - 13 In LO 3/2018 wordt bepaald dat persoonsgegevens kunnen worden doorgegeven voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met de legitieme taken van de doorgever en de ontvanger, indien dat in onderling overleg gebeurt en de doorgifte wettelijk is toegestaan. In de opvatting van de verwijzende rechter zijn zowel de tussenkomst van de ouderschapscoördinator als de doorgifte van gegevens van de partijen en kinderen juridisch kwestieus, daar zij niet berusten op toestemming van de betrokkenen en een wettelijke grondslag ontberen. Volgens de verwijzende rechter is deze praktijk daarom mogelijk in strijd met het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens dat is verankerd in artikel 6, lid 4, van verordening 2016/679, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8, 47 en 52 van het Handvest.
 - 14 Volgens de verwijzende rechter vormt het doorgeven van de gegevens aan de ouderschapscoördinator zonder het belang van het kind te beoordelen of het kind vooraf te horen, mogelijk een inbreuk op artikel 6, lid 4, van verordening 2016/679, gelezen in samenhang met artikel 24 van het Handvest.
 - 15 Bovendien zou een dergelijke doorgifte van gegevens in situaties van geweld tussen de ouders of tegen het kind in strijd kunnen zijn met artikel 48, lid 1, van het Verdrag van Istanbul, dat het gebruik van verplichte alternatieve geschillenbeslechtsprocedures verbiedt, gelezen in het licht van de artikelen 7 en 24 van het Handvest.
 - 16 Tot slot zou de door de rechter aan de ouders opgelegde betaling van de vergoedingen voor de ouderschapscoördinator, ook wanneer aan hen kosteloze rechtsbijstand is toegekend, volgens de verwijzende rechter het in artikel 47 van

het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte kunnen schenden.